

אגף בנק-לקוח הפיקוח על הבנקים

ירושלים, י"א בשבט, תשפ"ב

13 בינואר, 2022

חוזר מס' ח-XXXX

הערות לעדכונים בטיטת חוזר להוראה 471 לקובץ הוראות ניהול בנקאי תקין יש לשלוח לתיבת המייל:
Pikuah_directive_drafts@boi.org.il

לכבוד
התאגידים הבנקאיים

הנדון: תיקון וביטול רישומים על ידי חברות כרטיסי האשראי
(הוראת ניהול בנקאי תקין 471)

מבוא

1. בהתאם להחלטת הרשות להגנות פיננסית בבריטניה (ה-FCA), ביום 31.12.2021 יופסק פרסום ריביות הליבור במטבעות לירה שטרלינג, יורו, פרנק שוויצרי, ין יפני ובדולר אמריקאי לתקופות של שבוע ושל חודשיים וביום 30.6.2023 יופסק פרסום הליבור בדולר אמריקאי לכל התקופות האחרות.
2. ההפסקה של פרסום ריביות הליבור מחייבת את התאגידים הבנקאיים לעבור לריבית בסיסית אלטרנטיבית ומעבר זה צפוי להשפיע בהיבטים רבים על עסקי התאגידים הבנקאיים.
3. ביום 30.9.2021 פורסמה הוראה ניהול בנקאי 250A בנושא "מעבר מריביות הליבור" (להלן - "הוראה 250A"). בהוראת השעה כאמור פורטו העקרונות שעל פיהם על התאגידים הבנקאיים לפעול במסגרת יישום המעבר מריביות הליבור במטבעות השונים לריביות בסיסיות אלטרנטיביות, תוך התייחסות ללוחות הזמנים לביצוע המעבר, לסיכונים השונים הנובעים מממנו ולהיבטי ההגנות מול הלקוחות.
4. כיום, מופיעות בהוראות הניהול הבנקאי התקין התייחסויות לריביות הליבור במספר מקרים, אולם הן מופיעות כדוגמה בלבד ועל כן אינן מחייבות. לעומת זאת, בהוראת ניהול בנקאי תקין 471, ריביות הליבור משמשת פרמטר בחישוב תיקוני רישום בעסקאות במט"ח שבוצעו על ידי לקוח בכרטיס חיוב ועל כן נדרש לתקנה.
5. לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות ובאישור הנגיד, קבעתי הוראה זו.

עיקרי העדכונים

6. **סעיף 2 - הגדרות**

נמחקה ההגדרה של ריבית הליבור והתווספה הגדרה של ריבית בסיסית לעסקה במטבע חוץ. בנוסף, עודכנה ההגדרה של ריבית הפריים.

דברי הסבר

עם הפסקת פרסום ריבית הליבור, התאגידים הבנקאיים יידרשו לפעול בהתאם לריביות בסיסיות אלטרנטיביות שייקבעו בהתאם לקבוע בהוראה 250A, כך שעבור כל מטבע בגינו מצוטטת כיום ריבית ליבור, תיקבע ריבית בסיסית חדשה. בהתאמה, על התאגידים הבנקאיים לעדכן את החישובים המבוצעים על בסיס ריבית הליבור במטבעות השונים לריבית הבסיסית החדשה. בנוסף, עודכנה הגדרת ריבית הפריים ונמחקה ממנה ההתייחסות לתאגיד בנקאי שולט, וזאת על רקע השינויים במבנה הבעלות על חברות כרטיסי האשראי בהתאם לחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017.

7. **סעיף 4 - תיקון ורישום**

נמחקו ההפניות לריבית הליבור והתווספה הפנייה לריבית בסיסית לעסקה במטבע חוץ.

דברי הסבר

בסעיפים קטנים 4(א) ו-4(ב), במסגרתם נקבע כי ריבית הליבור תשמש פרמטר בחישוב תיקון במט"ח, נמחקו ההתייחסויות לריבית הליבור, עליה לא ניתן להסתמך יותר לאחר הפסקת פרסומה, והתווספו הפניות לריבית הבסיסית הרלוונטית.

8. **סעיף 7 - הודעה ללקוח**

התווספה התייחסות לגילוי סוג הריבית במסגרת ההודעה ללקוח.

דברי הסבר

במסגרת המעבר מריבית הליבור לריבית בסיסית אלטרנטיבית חלף ריבית הליבור, יוכלו חברות כרטיסי האשראי לאמץ ריביות בסיסיות חלופיות שונות לסוגי המטבעות השונים. על רקע האמור, התווספה לפרטים שיפורטו בהודעה ללקוח על ביצוע תיקון רישום בחשבוננו גם התייחסות לסוג הריבית, אשר תוצג בהתאם לתיקון שיבוצע לפי סעיף 3 להוראה.

תחילה

9. תחילתה של הוראה זו במועד 1.1.2022.

עדכון הקובץ

10. מצ"ב דפי עדכון קובץ הוראות ניהול בנקאי תקין. להלן הוראות העדכון:

להכניס עמוד

להוציא עמוד

XXX

XXX

בכבוד רב,

יאיר אבידן

המפקח על הבנקים

תיקון וביטול רישומים ע"י חברות כרטיסי אשראי

מבוא

1. בהוראה זו מפורטים הנהלים שעל חברות כרטיסי אשראי לנהוג לפיהם לתיקון רישומים בחשבון לקוחותיהם. התיקונים מתחלקים לשלושה סוגים:
 - (א) רישומים שגויים שחברת כרטיסי האשראי אחראית להם.
 - (ב) חיובים אחרים שתיקונם מתחייב על פי חוק כרטיסי חיוב התשמ"ו – 1986 (להלן – החוק).
 - (ג) עסקאות שנעשו על ידי לקוחות בחו"ל ושבוטלו על ידם.

הגדרות

2. "תיקון רישום" –
 - (א) חיוב או זיכוי לקוח המתחייב כתוצאה מטעות של חברת כרטיסי אשראי.
 - (ב) תיקונים לזכות חשבונית לקוחות המתחייבים מהחוק, שהם "שינוי ללא הרשאה" (סעיף 6א לחוק) או "עסקה במסמך חסר" (סעיף 9 לחוק).
- "חברת כרטיסי אשראי" – תאגיד עוזר המנפיק (לבד או במשותף) כרטיסי חיוב ו/או סולק עם ספקים.
- "כרטיס חיוב" – כהגדרתו בחוק.
- "לקוח" –
- ~~"ריבית ליבור" – London Inter Bank Offered Rate הנהוג בתאגיד בנקאי השולט בחברת כרטיסי האשראי.~~
- "ריבית פריים" – שיעור ריבית בסיסית הנהוגה בתאגיד בנקאי השולט בחברת כרטיסי האשראי לעסקאות במט"י.
- "ריבית בסיסית לעסקה במטבע חוץ" – שיעור ריבית בסיסית הנהוגה בחברת כרטיסי האשראי לעסקאות המבוצעות במט"ח, בהתאם למטבע בו מבוצעת העסקה.

תיקון רישום

3. תיקון רישום בחשבון לקוח במטבע ישראלי, יהיה בגובה סכום הרישום החייב- בתיקון ובתוספת ריבית פריים המתאימה לתקופה שבין תאריך הרישום ומועד תיקונו.
4. (א) תיקון רישום במט"ח, שהחיוב בגינו נעשה בחשבון המט"ח של מחזיק כרטיס החיוב, יהיה בגובה סכום הרישום הנקוב במט"ח החייב בתיקון ובתוספת ריבית **בסיסית לעסקה במטבע חוץ ליבור** המתאימה לתקופה שבין תאריך הרישום ומועד תיקונו.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), חברת כרטיסי אשראי רשאית לבצע את התיקון על פי ריבית הליצור-בסיסית לעסקה במטבע חוץ הידועה ביום הראשון של החודש בו בוצע התיקון.

(ג) תיקון רישום במט"ח שהומר למטבע ישראלי וחויב בשקלים לחשבון בעל כרטיס האשראי, יעשה כמפורט בסעיף 3.

5. (א) האמור בסעיף 3(א) להוראות הבנקאות (שירות ללקוח) (דרכי חישוב ריבית), התשנ"א - 1990, יחול גם על חישוב ריבית כאמור בסעיפים 3-4 לעיל.

(ב) על אף האמור בסעיפים 3-4 לעיל, תיקון רישום שהוא חיוב חשבון לקוח, המתחייב כתוצאה מזיכוי בטעות של הלקוח, לא ישא ריבית.

ביטול עסקה בחו"ל ביוזמת לקוח

6. זוכה לקוח בגין ביטול עסקה של רכישת סחורות ו/או שירותים בחו"ל, הרי שאם הזיכוי נעשה בשקלים, יהיה שער ההמרה הרלוונטי, שער העברות והמחאות (גבוה) של דולר ארה"ב במועד הזיכוי, כפי שהוא בבנק השולט בחברת כרטיסי האשראי.

הודעה ללקוח

7. (א) ביצעה חברת כרטיסי אשראי תיקון רישום בחשבון לקוח, תודיע על כך חברת כרטיסי האשראי ללקוח. ההודעה תכלול פרטים על מועד התיקון, הסכום שתוקן, סוג הריבית וסכום הריבית.

(ב) הודעה כאמור בסעיף קטן (א) ניתן למסור גם בדו"ח החודשי על עסקאות בכרטיסי אשראי.

תביעה בגין הפסד כספי נוסף

8. אין בהוראה זו כדי לפגוע בזכויות הלקוח או חברת כרטיסי האשראי לתרופה על פי דין ואין להתנות עם הלקוח ויתור על זכויותיו כנגד תשלום ריבית לפי הוראה זו.

* * *

עדכונים

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
31/1/01	הוראה מקורית	1	2030
XXXX	עדכון	2	XXXX